

BARTHA GUSZTÁV

ÁLOMFEJTŐ 2

A nagy udvaron az útszéli akácfákat nyesték, a kis udvaron szőnyeget poroltak. Lecsupaszkodó fatörzsek, szálló por, fanyar bűz. A motorfűrész fel-felsivített a fának támasztott alumíniumlétra tetején egyensúlyozó munkás kezében; a fiatalasszony kezében szaporán járt a poroló. A bűz is muszájból terjengett. Mert ha hébe-hóba a város nagy udvarát az utcaseprők ki is takarították, attól még a lakótömb kis udvara szemétturi maradt. Gálánsan: kuka-shopp.

Ákos térdére rakta a tálcát, cukrot tett a kávéjába, s hosszan keverte-kavarta a forró italt. Az erkélykorláton virágcserepek sorakoztak. Ha az álmoskönyv szerint a virágzó virág: csalás, akkor a Piroska iroska az ámítás. Piroska háromszor ment férjhez, nem ismerte az apját. Évfolyamtársak voltunk – magyarázta az öreglány –, meghitt barátnők. Istenkém, szeretete... a pénzt, és a válóperek szépen tejetek. Fülében karika, aranyból van a lyuka... Az öreglány újfent becsoszogott az erkélyről a konyhába. A kígyók évente egyszer vedlik le bőrüket – a jó szomszédok, mit gondolsz, hányszor? Ákos a kiszüremelő edénycsörgésre figyelt. Ó, annyira nem nébáncsvirágok! Ha nem divatoznának, ráznák a rongyot folyvást, attól még nem halnának éhen a hajléktalanok.

A rosszindulatú pletyózás, öncsonkítás. Az öreglány, Ákos minden egyes látogatásakor kisebbé és kisebbé zsugorodott, már-már elveszni látszott bokáig érő, kámzsaszerű, csipkerózsás mintájú otthonkájában. A ruhadarab rég a mosógépben hagyta élénk színét. Ó, az emlékek is kifakulnak! Szeretett halottaink vagy feketék, vagy fehérek; Piroska csak a nevében piroska, amúgy fehérke. Szűz hó. Tutira fehérebb, mint a perzsamintás piros szőnyeget püfölő fiatalasszony arca, ott lent. Amúgy a rémálmai tették idejekorán a sírba.

Mit bámulsz? A fiatalasszony sápadt arcát – felehetette volna Ákos, de az öreglány megelőzte, már letelepedett hokedlijére, s valami fontosat készült mondani. Öregasszony szegényasszony-t, vagy azt, hogy maholnap meghalok, és akkor... Egy hete a bútorokkal zsúfolt, poros-koszos nagyszoba foteljeiben, azelőtt a fanyar illattól terhes, vastag függönnyel elsötétített kisszoba megvetetlen ágyán ücsörögtek, és nem a sorsuk negatívjának előhívásával, felnagyításával voltak elfoglalva. Mert... mert fontosabb dol-

guk akadt. Szeptemberre, az egyetem tanévkezdésére nagyon nem ártana a lakást kifesteni, a parkettát újralakkozni; az ócska bútort lecserélni, a fürdőszobát átcsempézni...

A sárgamellényes munkások nagy óvatosan traktorutánfutóra dobálták a lenyesett, tüskés ágakat. Nagyapád mínusz-testvér. A mínusz-szerelmek, a mínusz-barátnők – köztünk maradjon –, pluszban gátlástalan harácsolók. De nem ez a lényeg. Otthagytam a falut, továbbtanultam; nagyapádék meg utánam küldték a kelengyét, ganés szekéren. A virágcserepek, meglehet, összekoccantak a korláton, ugyanúgy, mint az üres kávéspoharak a tálcán. Ákos talán azt találta volna mondani, hogy a múltat nem lehet kitatarozni, vagy valami hasonlót, ha az öreglány reszketeg, ráncos keze nem oly finoman, s nem annyira féltőn gyomlálgatja a megeredt fűszálakat a virágcserepekből. A por leülepszik, a nyesett fa lombot hajt, a búz elszáll blablája meg kinek se hiányzott. A kis udvaron a szőnyegporoló fiatalasszony levette babos fejkendőjét, s éveket vénült; a nagy udvaron a munkások fennhangon káromkodtak az akácfa gallyal telepakolt utánfutó mellett.

Szoktál álmodni? Szélfúttá tengert, három kívánságot, seprűnyéllel táncoló kanördögöt? Ákos elmosolyodott. Ó, a halálvágy csak lázsugallat! Szereted a verseket? Akkor mit szeretsz? Csüngeni a lánycsöcsön, azt szeretnél, mi? Hogy az a... Városon az ember könnyen elveszíti a fonalat. Száz évig élni nem lehet rossz dolog. Túl sokan törekszenek rá. Piroska mondogatta, szegény, ha látta, hogy rám jön az unalmas: Irma, poros a szemüveged! Tényleg poros.

A motorfűrészt épp nem visított, a porolófa is pihent. Csöndbemenekülés: érthetlenség, tehetetlenség, elhidegülés. A tömbházak erkélyein tavasszal huzat van.

Fázol? Kell neked nyakkócon járni! Ákos menni készült, a térdén lévő tárcát, poharastól, lerakta az erkély betonjára. Igazat mondott az öreg: jobb nem kezdeni a habókos vénlánnyal; ráköltetni egy zsák pénzt, beleölni a rengeteg munkát a lerobbant lakásba. A diákszálló olcsóbb, az albérlet sem drága. Az öreglány Ákoson felejtette a tekintetét. Ugyanolyan brügő paraszt vagy, mint a nagyapád! Egyet mondtok, mást gondoltok: nincs bennetek szeretet.

Ákos visszahuppant a hokedlire. Piroska a helyedben madár lenne, s azt mondaná: huss!– nyugtázta az öreglány. Tudod mit, higgyed nyugodtan, hogy hülye vagyok!

Odalent a nagy udvaron a traktor visszatért az üres utánfutóval, a kis udvaron az összehajtogatott szőnyeg, tetejében a babos kendővel, a vasállvány melletti lócán hevert. A utca, a placc, az udvar elnevezése olyan za-

matos, otthon-ízű. Igazából sohasem volt otthonom, vallotta meg az öreglány, egy életen át, lakni jártam haza, letudni az aznapot. De meghalni szépen szeretnék. Gálánsan, álmomban.

Ákos bort hozott, jófajta hazait, az üveg az előszobában hagyott táskájában lapult. Mi lenne, ha egy kicsikét berúgnánk? Az öreglány elülte az erkélyajtót, nem mozdult. Ma éjszaka szépet akarok álmodni – mondta –, és jobbjával egy vékonyka, aprócska fűszál után nyúlt. Szeretek arról álmodni, hogy szeretnek, de az sem utolsó, ha én szeretek; hegyet, völgyet, délibábos pusztát... Az embereket nehéz, de nem lehetetlen.

A fiatalasszony tanácstalanul álldogált a szőnyege mellett; a munkások vizsgálgatták, kézből kézbe adták a bestrapált motorfűrész. Ahogy a szőnyeg nem sétál fel harmadik emeletre, úgy nyezetlen maradt fák ágai sem fognak maguktól lehullani. A nemszeretem dolgokat nem szokás befejezni. De az életet muszáj, Ákos öcsém! Ne aggódj, rád száll a vagyon: ki másra szállna? Addig is... Szeress egy kicsit, hagyd meg nekem a félelmeimet! Van lakásmaffia, vannak betörők, és egyéb szélhámosok, mindezt nagyon jól tudom. Vaspántot, lakatot rakatok a bejárati ajtóra, kikapcsolom a csengőt, le nem veszem az ujjamat a mobiltelefon hívógombjáról...

Ákos a zsebeiben kotorászott. A magány kifordított nyugalom, vagy valami hasonló. Az öreglány nem adott igazat Ákosnak. Piroskánál gondatlanabban kevesen éltek a városban... S én hitetlen, nem adtam hitelt a rémálmainak! Harmadik hete alig alszom, és ha alszom is, abban sincs köszönet. Rémálmok gyötörnek, érted!? Ma éjszaka egy szemet nem aludtam. Hajnaltájt kellett rádöbbenem, hogy a nyugalmas életet nem nekem találták ki. A naponkénti idegfrászt, az aggodalmat, azt igen, hogy éjszánként szépet tudjak álmodni.

A sápadt fiatalasszony magára hagyta a szőnyeget, a munkások is eltűntek valahová. Nem utca, ahol nincs négy-öt korcsma. Faluhelyen se – fűzte hozzá Ákos. Szombatonként azért el-eljövök látogatóba. Jó – bólintott az öreglány –, legfeljebb akkor éjszaka nem alszom.